

►► Artiklen henvender sig til sygeplejersker interesserede i muligheder og barrierer for opnåelse af dansk autorisation som sygeplejerske.

Tre historier om sygeplejersker med anden etnisk baggrund end dansk illustrerer nogle af forhindringerne: det danske sprog, langvarig sagsbehandling og mangelfuld støtte. Forfatterne er tilknyttet mentornetværket under Kvinfor i Århus.

Barrierer for at opnå autorisation som udlænding

Sygeplejersker og sygeplejestuderende med anden etnisk oprindelse end dansk mødes af mange barrierer, inden de kan gøre sig håb om at komme til at arbejde som sygeplejersker i Danmark. Der findes ingen undersøgelser herom, men mentorer og mentees kan bidrage med erfaringer fra deres samarbejde. De følgende tre historier om *Amiée*, *Lismary* og *Xiuqing* kan forhåbentlig give danske sygeplejersker forståelse for fremmede sygeplejerskers problemer, så de påtager sig et medansvar for at støtte dem i den besværlige vej mod at få dansk autorisation.

Amiée Maalouf

Amiée Maalouf kom til Danmark fra et mellemøstligt land med et internationalt diplom. Diplomet er et bevis på hendes uddannelse som oversygeplejerske fra et fransk uddannelsessystem med fransk som undervisningssprog. Det første problem var at få en vurdering af hendes papirer fra Sundhedsstyrelsen, som blev ved med at kræve stadig flere papirer. Efter i månedsvis at have fået supplerende papirer tilsendt fra hjemlandet og efter at have skrevet frem og tilbage med Sundhedsstyrelsen tog *Amiée* kontakt med Arbejdsmarkedsnetværket i håb om, at det kunne hjælpe hende. Arbejdsmarkedsnetværket er et netværk, der servicerer virksomheder og borgere i Århus Kommune i forhold til mulighederne på "det rummelige arbejdsmarked." Der var stadig uenighed om, hvordan papirerne skulle oversættes, og om de var korrekt oversat.

Sundhedsstyrelsen havde nu stort set alle *Amiées* papirer og vurderede, at hun ikke kunne få autorisation. *Amiée* blev bedt om at fremskaffe pensumplanen fra sit hjemland. Ingen spurgte om hendes erfaring fra hjemlandet, hvor hun i otte år har arbejdet som sygeplejerske efter endt uddannelse. Vurderingen blev, at *Amiée* skal have de to sidste moduler på den danske sygeplejerskeuddannelse for at kunne arbejde i Danmark. For at komme ind på sygeplejerskolen skal hun have sprogundervisning på niveau 6, det højeste niveau inden for danskundervisning for udlændinge. Det vil tage hende et år ekstra, hvor hun modtager kontanthjælp og underlægges reglerne på området.

Amiée kom via Arbejdsmarkedsnetværket i en uges praktik på et stort hospital i provinsen, så hun kunne opleve, hvordan det er

at arbejde som sygeplejerske i Danmark. Hendes erfaring fra denne uge var, at kollegaerne var søde, men at det kunne være svært med patienterne. En af dem havde bedt hende om at forlade rummet og nægtede hende at være i nærheden.

Efter endt praktik troede *Amiée* nok, at hun kunne have arbejdet som sygeplejerske. Der var selvfølgelig noget, der var anderledes, men hun mente nok, at hun skulle kunne klare opgaverne efter at have været i arbejde nogen tid. *Amiée* nåede at se flere forskellige afdelinger, både et administrativt afsnit og en skadestue. Hun har erfaring med begge dele fra hjemlandet. Hospitalets vurdering af *Amiée* var god efter endt praktik.

Amiée er længe på kontanthjælp og føler, at sagsbehandlerne er svære at samarbejde med. De opfordrer hende til at glemme sin uddannelse som sygeplejerske og i stedet tage en uddannelse som social- og sundhedsassistent, da de ikke tror, at hun kan klare det, der skal til for at arbejde som sygeplejerske i Danmark. *Amiée* er ikke enig i vurderingen og føler ikke, hun har været

►► **KVALIFICERINGSUDDANNELSE.** Hovedstadens Sygehusvæsen (HS) har etableret en kvalificeringsuddannelse for at få flere udenlandske sygeplejersker igennem nåleøjet. Sygeplejerskerne deles i to grupper, som har hver deres forløb. Det ene forløb er målrettet dem, som skal ud i en prøveansættelse. Det andet forløb er for dem, som skal have suppleret deres uddannelse. Samtidig får hver enkelt sygeplejerske sin egen mentor under hele forløbet.

Læs mere om uddannelsen på www.sygluudd.cvuoesund.dk
Søg på kvalificeringsuddannelsen.

►► **BEGRÆNSET AUTORISATION.** Udenlandske sygeplejersker uddannet uden for EU og Norden kan blive medlemmer af Dansk Sygeplejeråd. Det kræves dog, at de har fået en såkaldt begrænset autorisation fra Sundhedsstyrelsen. Den begrænsede autorisation giver også adgang til en tidsbegrænset prøveansættelse som sygeplejerske.

Af Jane Bartholdy Tamimi, sygeplejerske med diplom i folkesundhedsvidenskab, og Tina Wilchen Christensen, antropolog • Foto: Alex Tran

Ambulanc
kirurgisk afs.

Dysplasi-ambulatorium/
Kontinens-klinikken

Lismary Molino stammer fra Cuba, hvor hun i tre år arbejdede som specialuddannet operationssygeplejerske. Desuden har hun tre års medicinstudier bag sig, før hun kom til Danmark for to og et halvt år siden. I dag arbejder hun foreløbig i et halvt års prøveansættelse til laveste sygeplejerskeløn.

bakket op i sit ønske om at arbejde som sygeplejerske. Sagsbehandlerne opfatter hendes ønske om at komme til at arbejde som sygeplejerske som et udtryk for, at hun er ved at blive afhængig af kontanthjælpen. Amiée betegner sin situation som ”ikke noget liv.”

Amiée består sin sprogekksamen i november 2005 og skal derefter fortsætte på sygeplejerskolen. Hun taler perfekt dansk og har ingen problemer med at forstå eller udtrykke sig, men hun føler, at hun sidder fast i et system, som modarbejder hende frem for at hjælpe hende.

Lismary Molino

Lismary Molino er sygeplejerske fra Cuba. Hun har været uddannet i fire år og har fungeret i tre år som specialuddannet operationssygeplejerske. Hun har desuden læst medicin i tre år på Cuba, inden hun kom til Danmark for to et halvt år siden.

Som for Amiée har det været en lang vej at blive godkendt i Sundhedsstyrelsen, og hun er også en gang taget over til Sundhedsstyrelsen i København for at rede trådene ud. Det tog dog stadig syv måneder, inden der forelå en beslutning fra Sundheds-

styrelsen om, at Lismary kunne godkendes som sygeplejerske efter en prøveansættelse på seks måneder i en dansk afdeling.

Inden denne godkendelse var der mange skrivelser frem og tilbage, hvor Sundhedsstyrelsen hver gang forlangte yderligere papirer og dokumentation. Der skulle også fremskaffes læseplaner for uddannelsen i Cuba. Det var en meget vanskelig opgave, fordi Cuba er imod, at borgerne rejser ud af landet, og viser derfor ikke megen samarbejdsvilje. Der var unødigt mange kontakter til Sundhedsstyrelsen, som ikke fra begyndelsen kunne oplyse, hvilke papirer der skulle fremskaffes.

Sundhedsstyrelsen rådede på et tidspunkt Lismary til at søge godkendelse som social- og sundhedsassistent, hvilket jeg som hendes mentor frarådede hende at acceptere. Sundhedsstyrelsens argument var, at så kunne hun da i det mindste komme i arbejde. Der blev ikke spurgt til Lismarys værdighed eller egne ønsker for karriere.

Lismary har henvendt sig pr. telefon til Dansk Sygeplejeråd, men er blevet henvist til Sundhedsstyrelsen. Jeg har også talt med Dansk Sygeplejeråd om, hvordan der kunne ydes hjælp, men der er ingen muligheder, når man ikke er medlem, var svaret. ►

►► **XIUQING ZHENG'S FORTÆLLING.** Jeg hedder *Xiuqing Zheng* og er uddannet som sygeplejerske i Kina. Jeg har boet i Danmark i to et halvt år sammen med min søn på 12 år og min mand, der er læge fra Kina. Min mand var i job inden fire måneder i Danmark og arbejder nu på en ph.d.-afhandling på Århus Sygehus.

Jeg arbejdede først som uuddannet 30 timer om ugen som omsorgshjælper på Stefanshjemmet i et barselsvikariat. Det har været meget lærerigt, og jeg har været meget glad for arbejdet. Jeg har fået dejlige kollegaer, der hjælper mig med meget. Alle beboerne er søde over for mig, og jeg har også fået træning i både skrift og tale. I starten var det svært, fordi nogle af beboerne ikke ville have mig til at hjælpe. Nogle græd, når jeg kom til deres lejlighed og sagde: "Du skal ikke være her." Efter et par måneder havde vi vænnet os til hinanden og er blevet glade for hinanden.

I begyndelsen, da jeg var ked af, at beboerne ikke ville acceptere mig, og jeg var ved at opgive mit job, hjalp mine kollegaer mig ved at sige: "Det er ikke din skyld, du er en meget, meget dygtig pige, som klarer dit job fantastisk godt. Du skal give beboerne tid til at vænne sig til dig. Det var opmuntrende og gav mig tillid til, at jeg godt kunne klare mit job. De gav mig også gode råd om, hvilken gave jeg skulle købe til en fødselsdag, hvilket tøj jeg skulle tage på til en større fest, og hvordan jeg meldte mig ind i a-kassen.

Da min ansættelse ophørte, kunne jeg ikke fortsætte i mit faste vikariat, men jeg kunne godt arbejde som afløser, selvom der tit mangler personale, og jeg klarede mit job godt. Jeg var nødt til at finde et andet job. Det var svært at sige farvel til mine dejlige kollegaer.

Jeg har ansøgt om dansk autorisation som sygeplejerske, men jeg mangler en uddannelse i hjemmesygepleje og i en somatisk sengeafdeling. Før man kan komme på en sygeplejerskole, skal man tage en danskprøve, som falder mig meget svær. Heldigvis har jeg nu bestået den.

Jeg fik kontakt med en sygeplejerskole, hvor jeg går nu for at tage min supplerende uddannelse. Jeg tror, jeg kan arbejde som sygeplejerske til næste sommer. Jeg synes, at det kunne være spændende at arbejde i Danmark, hvor jeg kunne bruge min uddannelse og mine erfaringer fra Kina og samtidig lære nyt.

Som udlænding skal man lære sig dansk, især udtalen. Man skal være positiv og snakke med danskere for at lære dem at kende. Man skal prøve at få kontakt med arbejdsmarkedet, hvor man kan lære meget, man ikke kan lære i sit hjemland, og samtidig bruge den viden, man har med sig. Man skal gøre sit bedste for at vænne sig til at være i Danmark, men man skal ikke forvente, at samfundet vænner sig til dig eller giver dig en særlig chance, bare fordi du er udlænding. Sådan kan man måske blive tilfreds med sit liv i Danmark. Danmark er et fantastisk land.

Lismary Molino på arbejde sammen med afdelings- og sygeplejerske Karin Høhler, Gynækologisk afdeling D6, Odense Universitetshospital.

► Lismary blev inviteret som gæst til landsmødet i 2004 i Sammenslutningen for Tværkulturel sygepleje. Her fik hun kontakt med sygeplejersker fra Odense, hvor hun selv bor. Lismary kom derefter på besøg på en gynækologisk afdeling, hvor hun blev tilbudt tre måneders ansættelse i praktik uden løn, et tilbud Lismary er meget glad for.

Man kan diskutere, om det er rimeligt at arbejde i praktik uden løn, når man er kvalificeret til en prøveansættelse. Dansk Sygeplejeråd centralt kunne ikke give svar på betingelserne for prøveansættelse og henviste til amtskredskontoret. Amtskredskontoret kunne heller ikke hjælpe, dels fordi hun ikke var autoriseret sygeplejerske, dels fordi de ikke havde forhandlingsret til prøveansættelser, en ordning amtskredskontoret ikke var kendt med. Planen er nu at få Sundhedsstyrelsen til at oplyse, hvor man kan finde betingelserne for en prøveansættelse.

Lismary slider nu med danskundervisningen på sprogskolen, et forløb, der forventes at vare 2-3 år, og er efter en prøveansættelse på 6 måneder på gynækologisk operationsgang startet på yderligere 6 måneders prøveansættelse på gynækologisk sengeafsnit med henblik på at opkvalificere det danske sprog. Prøveansættelsen er til laveste sygeplejerskeløn.

Dansk Sygeplejeråd kan hjælpe

Dansk Sygeplejeråd har meldt ud, at der fremover vil blive gjort en indsats for, at vore udenlandske kollegaer kan anvende deres kundskaber professionelt i sygeplejefaget.

Dansk Sygeplejeråd kunne hjælpe med at udgive en pjece, der vejleder udenlandske sygeplejersker om deres muligheder, så deres arbejdskraft ikke udnyttes på vilkår, som ikke er rimelige i forhold til deres kvalifikationer. Amiée og Lismary er f.eks. blevet opfordret til at søge ind som social- og sundhedsassistenter, og Xiuqing arbejder som ufaglært sygehjælper.

Udenlandske sygeplejersker skal selvfølgelig kunne tale godt dansk, inden de kan praktisere. For polske læger er der oprettet intensive forløb i sprogundervisning, så de relativt hurtigt kan

Lismary Molino lærer dansk ved siden af sit arbejde som sygeplejerske på prøve og har god mulighed for at træne sit nye sprog i omgangen med patienterne.

komme til at praktisere som læger. Dansk Sygeplejeråd kunne arbejde for lignende vilkår for udenlandske sygeplejersker.

Der er måske også behov for en servicefunktion for udenlandske sygeplejersker, inden de er blevet autoriseret, er kommet i arbejde og blevet medlem af Dansk Sygeplejeråd.

*Jane Bartholdy Tamimi venter på fleksjobansættelse,
jane_bartholdy@hotmail.com*

*Tina Wilchen Christensen er selvstændig erhvervsdrivende,
tw@humanculture.dk*

Artiklen er skrevet i samarbejde med mentee-sygeplejerskerne Amié Maalouf, Lismary Molino og Xiuqing Zheng. Forfatterne er tilknyttet mentornetværket under Kvinfo i Århus (se www.kvinfo.dk) og er alle i et mentor-mentee-forhold med det endelige mål at skaffe de udenlandske sygeplejersker dansk sygeplejeautorisation og et job, de kan trives i.

►► **ENGLISH ABSTRACT.** Tamimi JB, Christensen TW. Foreign nationals have difficulty getting authorised. *Sygeplejersken* 2006;(24):56-9.

Foreign nationals of non-Danish origin have several barriers to overcome before they can obtain Danish authorisation. In order to illustrate the problems faced, the authors describe the sequence of events experienced by three individuals they got know in a mentor-mentee relationship with foreign nurses. In addition to high expectations regarding language skills, it can be difficult to procure the relevant paperwork from back home and to get it translated, and the Danish Nurses Organization to not provide help to non-members.

Key words: Danish authorisation, non-Danish origin, barriers.

Master of Public Management

- Reformerne er over os: kommunalreform, sundhedsreform, socialreform, uddannelsesreform – ingen er uberørte. Vi lever i en tid, hvor omstilling og fornyelse er grundvilkår for de fleste organisationer, og hvor samarbejdet mellem organisationer i forskellige sektorer bliver stadig mere vigtigt. Master of Public Management sætter ledere i stand til at gå i spidsen for innovation og forandring med udgangspunkt i en specifik strategisk situation.

- Søg nu eller senest den 1. marts 2007.

- **Kontakt mastersekretariatet på Institut for Statskundskab, tlf. 6550 3327 eller e-mail: mpm@sam.sdu.dk**
Læs mere på www.mpm.sdu.dk